

Informacja prasowa
Warszawa, 3 października 2022

Marianna Kijanowska
laureatką Międzynarodowej Nagrody Literackiej
im. Zbigniewa Herberta 2022

Fundacja im. Zbigniewa Herberta ogłosiła laureatkę jubileuszowej, 10-ej edycji Międzynarodowej Nagrody Literackiej im. Zbigniewa Herberta. Uhonorowano nią Mariannę Kijanowską, ukraińską poetkę i tłumaczkę, autorkę wstrząsającego tomu wierszy „Babi Jar. Na głosy”. Partnerem strategicznym Międzynarodowej Nagrody Literackiej im. Zbigniewa Herberta 2022 jest Fundacja PZU.

„Kijanowska to czołowy głos poezji ukraińskiej ostatnich dwóch dekad. Jej twórczość znajduje się w samym centrum naszego życia literackiego, wywiera wielki wpływ na innych poetów” – uzasadniał werdykt członek Jury, Jurij Andruchowycz, ukraiński poeta i prozaik.

„W książce „Babi Jar. Na głosy” Kijanowska poważyła się na rzecz niemożliwą – spróbowała oddać głos umarłym. W lamentacyjnych zawodzeniach o ogromnym ładunku emocji, Kijanowska opowiada historię życia i zbrodni. Historie wyjątkowe, tak jak wyjątkowe jest każde ludzkie istnienie, a równocześnie historię przerażająco uniwersalną, dotyczącą także tych zbrodni, które popełniane są na naszych oczach” – podkreślał inny członek Jury, polski pisarz Tomasz Różycki.

Sama poetka napisała: *„Jestem chyba jedyną spośród laureatów i laureatek tej nagrody, która mogłaby być sąsiadką Zbigniewa Herberta, gdybyśmy tylko spotkali się w czasie: moje mieszkanie we Lwowie znajduje się czterysta metrów od jego domu przy ulicy Łyczakowskiej. Dziś lwowski dom Herberta jest zagrożony ostrzałem, podobnie jak mój dom. Wojna to jedno z tych doświadczeń, które dzieli z Herbertem”.*

Marianna Kijanowska urodziła się 17 listopada 1973 r. w Żółkwi pod Lwowem. Ukończyła filologię ukraińską na Uniwersytecie Lwowskim, debiutowała w roku 1997 tomem „Inkarnacja”.

W roku 2017 wydała zbiór wierszy „Бабин Яр. Голосами”, upamiętniający ofiary masowego mordu, dokonanego w podkijowskim Babim Jarze podczas II wojny światowej, kiedy to zginęło blisko 34 tys. Żydów. Noszący tytuł „**Babi Jar. Na głosy**”, polski przekład tego tomu autorstwa Adama Pomorskiego uhonorowany został w czerwcu 2022 roku przyznawaną w Gdańsku nagrodą Europejski Poeta Wolności. Również w tym roku, w Harvard Ukrainian Research Institute, ukazało się dwujęzyczne wydanie „The Voices of Babyn Yar” w angielskim tłumaczeniu Oksany Maksymczuk i Maxa Rosoczinskiego.

Z języka polskiego Kijanowska tłumaczyła m.in. poezje Leśmiana i Tuwima, a także żyjących poetów młodszych pokoleń. Za działalność przekładową została wyróżniona odznaką „Zasłużony dla Kultury Polskiej”. Z kolei polski czytelnik mógł poznać wiersze Kijanowskiej w przekładach m.in. Anety Kamińskiej (w antologii „Cząstki pomarańczy. Nowa poezja ukraińska”) oraz wspomnianego Adama Pomorskiego.

Międzynarodowa Nagroda Literacka im. Zbigniewa Herberta to wyróżnienie przyznawane corocznie od 10 lat na polu literatury światowej – przede wszystkim w dziedzinie poezji. Nagroda przyznawana jest za wybitne dokonania artystyczne i intelektualne, nawiązujące do idei, które przyświecały twórczości Zbigniewa Herberta. Jej laureatami byli dotąd W.S. Merwin, Charles Simic, Ryszard Krynicki, Lars Gustafsson, Breyten Breytenbach, Nuala Ni Dhomhnaill, Agi Miszol, Durs Grünbein oraz Yusef Komunyakaa.

„Pamięć o rodzinnym mieście towarzyszyła Herbertowi do ostatnich dni. Jestem przekonana, że cieszyłby się, iż nagroda jego imienia trafiła do poetki, która mieszka właśnie we Lwowie, przy ulicy Łyczakowskiej, przy której także i on mieszkał. Ale oczywiście nie to byłoby najważniejsze. Herbert uważał Rosję za zagrożenie dla wartości europejskich, dziś całym sercem stałby po stronie heroicznie broniących się Ukraińców. A wreszcie: doceniłby zarówno poetycką wirtuozerię Kijanowskiej, jak przede wszystkim jej etyczny zamysł. Sam chciał, by z poetyckiej wyobraźni uczynić »narzędzie współczucia«, a zatem, jak pisał: »ożywiać zmarłych / dochować przymierza«. Ten postulat spełniła autorka tomu »Babi Jar«” – oceniała Katarzyna Herbert, wdowa po poecie

i założycielka Fundacji.

Laureata wskazało Jury, w skład którego weszli poeci, eseiści, tłumacze i wydawcy: Jurij Andruchowycz (Ukraina), Edward Hirsch (USA), Michael Krüger (Niemcy), Mercedes Monmany (Hiszpania) oraz Tomasz Różycki (Polska).

Uroczystość wręczenia Nagrody odbędzie się 27 października 2022 r. w Teatrze Polskim w Warszawie. Bezpośrednią transmisję z uroczystości będzie można obejrzeć w mediach społecznościowych Fundacji im. Zbigniewa Herberta.

Partnerami Fundacji im. Zbigniewa Herberta są:

Fundacja PZU – partner strategiczny Międzynarodowej Nagrody Literackiej im. Zbigniewa Herberta 2022

Teatr Polski im. Arnolda Szyfmana w Warszawie

Instytut Adama Mickiewicza

Biblioteka Narodowa

Polskie Radio – patronat medialny

Więcej informacji o Międzynarodowej Nagrodzie Literackiej im. Zbigniewa Herberta:

www.fundacjaherberta.com

www.facebook.com/FundacjaHerberta

Kontakt dla mediów:

Sylwia Olczak, PRIMUM PR, e-mail: s.olczak@primum.pl; 608 072 086